

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa K. S.
przeciwko J. Spółce Akcyjnej w J..
o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 lutego 2020 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt IX Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 2 października 2018 r. oddalił apelację pozwanej J. Spółki Akcyjnej w J. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 17 maja 2018 r., zasądającego od pozwanej na rzecz powoda K. S. kwotę 25.594,98 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z ustawowymi odsetkami.

Od powyższego wyroku pozwana spółka wywiodła skargę kasacyjną, podnosząc zarzut naruszenia przepisów:

1) art. 151 §1 k.p. w związku z art. 128 §1 k.p. w związku z art. 22 §1 k.p., przez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, a to przez:

a) błędne przyjęcie, że czynności wykonywane przez powoda w spornym okresie, polegające na pobraniu narzędzi i sprzętu, zmianie odzieży na roboczą i odwrotnie - kąpieli, zapoznaniu się z raportem z poprzedniej zmiany, dojściu do miejsca pracy, sporządzeniu raportu, stanowią wykonywanie pracy na rzecz pozwanej, podczas gdy czynności te mają charakter czynności przygotowawczych do należytego świadczenia pracy,

b) błędne przyjęcie, że realizacja czynności przygotowawczych do wykonywania pracy skutkuje pracą w godzinach nadliczbowych,

c) pominięcie, że wykonywanie czynności przygotowawczych do należytego wykonania pracy stanowi realizację obowiązku dbałości o dobro zakładu pracy, świadczenia pracy w sposób sumienny i staranny,

d) błędne przyjęcie, że praca, którą wykonywał powód w spornym okresie ponad normę 7,5 godzin dziennie, była pracą w godzinach nadliczbowych,

2) § 15 ust. 4 Regulaminu Pracy obowiązującego u pozwanej od 1 października 2015 r. przez jego niezastosowanie i uznanie, że dobową normą czasu pracy od 1 stycznia 2017 r. do końca marca 2017 r. wynosiła 7,5 godziny,

3) art. 150 k.p. i § 15 ust. 4 Regulaminu Pracy, przez błędną interpretację i przyjęcie, że wdrożenie w/w zapisu Regulaminu Pracy wymagało zastosowania u powoda wypowiedzenia zmieniającego umowę o pracę,

4) art. 145 k.p., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że powód korzysta z przywileju skróconego czasu pracy - 7,5 godziny, z którego korzystają pracownicy świadczący pracę stałe i w pełnym wymiarze pod ziemią, podczas gdy powód miał obowiązek zjeżdżania pod ziemię 12 razy w miesiącu.

Z powołaniem na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, przez oddalenie powództwa.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana wskazała na występujące istotne zagadnienie prawne oraz istnienie potrzeby wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W niniejszej sprawie, w ocenie skarżącej, występuje co najmniej sześć istotnych zagadnień prawnych, które nie doczekały się dotąd wyjaśnienia ani w doktrynie, ani w orzecznictwie, a mających duże znaczenie dla stosowania norm prawa pracy w praktyce oraz dla oceny praw i obowiązków pracowników.

Istotne zagadnienia prawne wyrażające się w następujących pytaniach:

1) czy realizacja czynności przygotowawczych do wykonywania przez pracownika pracy może być kwalifikowana jako świadczenie pracy i zobowiązuje pracodawcę do uwzględniania tych czynności w czasie pracy, w tym do uwzględnienia jako pracy w godzinach nadliczbowych?

2) jakie są kryteria pozwalające odróżniać i zróżnicować czynności przygotowawcze od świadczenia pracy?

3) czy dopuszczalne jest rozróżnienie pracy w ujęciu formalnym i materialnym oraz jaki charakter winna mieć praca w godzinach nadliczbowych?

4) czy dopuszczalne jest kwalifikowanie czynności przygotowawczych do wykonywania pracy, jako czynności wykonywanych w ramach czasu pracy w zależności od momentu ich realizacji?

5) czy dopuszczalna jest kategoryzacja czynności przygotowawczych na dwie grupy, to jest czynności polegające na przygotowaniu pracownika do wykonywania pracy i czynności polegające na przygotowaniu stanowiska pracy, a jeśli tak, to czy ma to wpływ na uwzględnienie jednych lub drugich do czynności wykonywanych w ramach czasu pracy?

6) czy pomimo obowiązującego u pozwanej od 1 października 2015 r. Regulaminu Pracy wprowadzającego 8-godzinną dobową normę czasu pracy konieczne było zastosowanie u powoda wypowiedzenia zmieniającego umowę o pracę?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, (LEX nr 491538).

Z kolei powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów zobowiązuje skarżącego do określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10).

W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała występowania żadnej z powyższych przesłanek przysądu, gdyż zarówno sformułowane przez nią zagadnienia prawne, jaki i podniesiona potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, nie spełniają wymagań przewidzianych w judykaturze Sądu Najwyższego. Problem przedstawiony przez skarżącą we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania był już bowiem przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w wyrokach: z dnia 20 marca 2019 r., I PK 258/17 (OSNP 2019 nr 11, poz. 131) i z dnia 23 kwietnia 2018 r., I PK 96/18 (LEX nr 2740948) oraz postanowieniach z dnia 28 marca 2019 r., I PK 89/18, (LEX nr 2644562) lub 21 maja 2019 r., I PK 152/19 (LEX nr 2665358). W powyższych judykatach Sąd Najwyższy jednoznacznie stanął na stanowisku, że czynności immamentnie związane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych w czasie pozostawania pracownika do dyspozycji pracodawcy w rozumieniu art. 128 § 1 k.p. nie mogą zostać uznane za czynności przygotowawcze. Skrócenie pracownikowi czasu pracy generuje powstanie godzin nadliczbowych w razie wykonywania pracy ponad normy obniżone w każdej dobie.

Interpretacja przyjęta w powołanych orzeczeniach znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż z ustalonego przez Sady stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że czynności wykonywane przez powoda na stanowisku nadsztygara wentylacji miały charakter czynności immamentnie związanych z wykonywaniem pracy. Polegały one na dokonaniu odprawy przed zmianą, a po zakończeniu zmiany powód oczekiwał na dostarczone od sztygarów zmianowych i metaniarzy oraz stacji ratowniczej raporty i po uzupełnieniu dokumentacji oraz podpisaniu książki raportowej powód musiał zdać raport ze zmiany swoim przełożonym. Sąd

Okręgowy uznał, że czynności, które wykonywał powód, nie stanowią czynności przygotowawczych do wykonywania pracy, lecz są świadczeniem pracy w czasie pozostawania powoda do dyspozycji pracodawcy w rozumieniu art. 128 § 1 k.p.

Podnoszone przez skarżącą wątpliwości prawne zostały zatem wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zaskarżony wyrok jest zgodny z tą linią orzeczniczą.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 108 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.